

Ministerie van Financiën
T.a.v. mr. drs. J.C. de Jager
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Amsterdam, 11 mei 2012

Postbus 12016
1100 AA Amsterdam Z-0

Hogehilweg 19
1101 CB Amsterdam Z-0

T 020 428 95 73
E bureau@seh.nl
I www.seh.nl

Kvk 33300916
BTW 8068.95.676.B01

Geachte heer De Jager,

De Stichting Erkend Hypotheekadviseur (SEH) stelt het zeer op prijs in de gelegenheid te worden gesteld te reageren op het Wijzigingsbesluit financiële markten 2013 houdende wijziging van onder andere het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen. De SEH beperkt zich in haar reactie op de voornemens op het terrein van vakbekwaamheid en die maatregelen die direct samenhangen met het dagelijks functioneren van financieel adviseurs.

Algemeen

Wij zijn verheugd dat met de nieuwe voorstellen een eerste stap is gezet op de weg naar de erkenning van de financieel adviseur als beroep. Gegeven het -gebleken- grote belang voor consumenten van een goede en integere financiële dienstverlening is verdere professionalisering essentieel. Met de introductie van vaardigheden en integer gedrag in de leerdoelen wordt, naast een verzwaring van de kennisaspecten, daartoe een goede aanzet gegeven. Het vormgeven van verdere professionalisering zien wij als de kerntaak van onze organisatie.

In de aanloop naar de voorliggende wijzigingen in het BGfo is veel gesproken over de module-indeling en de onderscheiden beroepskwalificaties. De dynamiek in de markt maakt dat marktpartijen continu op zoek zijn naar optimale bedieningsmodellen. De variëteit aan visies die daaruit voortkomt is zo groot en in de tijd veranderend dat het praktisch onmogelijk is daar in de regelgeving op aan te sluiten. Een indeling van beroepskwalificaties die zich globaal baseert op behoeften van consumenten lijkt daarmee nog het meest duurzaam.

De SEH beschouwt de voorliggende wijzigingen als een stap op weg naar een volwassen beroepsgroep van financieel adviseurs die haar eigen verantwoordelijkheid voor haar vakbekwaamheid neemt. En hoewel wij historisch gezien de gekozen systematiek kunnen begrijpen, leunen de wijzigingen teveel op een productgerichte aanpak en op controlemogelijkheden en te weinig op een visie op financiële advisering, vakbekwaamheid en de ontwikkeling van de beroepsgroep. Het gaat uiteindelijk om de financiële consument en zijn behoeften en de zekerheden die die consument kunnen worden geboden waar het gaat om vakbekwaamheid, vaardigheden en integriteit om tot een goed advies te komen.

Productgerichte opvatting van adviseren leidt tot onduidelijke diplomaplicht

De SEH vindt dat het aangrijpingspunt van de diplomaplicht niet voldoende aansluit bij de maatschappelijk geuite wens dat de klant centraal staat in de financiële

dienstverlening. Het begrip adviseren, zoals dat in de Wet op het financieel toezicht is gedefinieerd (het aan een specifieke consument aanbevelen van een specifiek financieel product), houdt een productgerichte visie op de financiële advisering in stand.

Financiële advisering kan variëren van:

- het aanbevelen niets te doen
- het aanbevelen wijzigingen in de bestaande situatie aan te brengen zonder dat een financieel product wordt aanbevolen
- het doen van een algemene aanbeveling over een soort product
- het aanbevelen van een specifiek financieel product

In de praktijk heeft dit tot nu toe niet tot veel problemen geleid, maar omdat beloning op basis van provisie verdwijnt en wordt vervangen door uurtarieven, kan er inkomen worden gegenereerd zonder een product aan te bevelen en dus ook zonder aan de Wft-eisen te voldoen. Het is onwenselijk dit onbedoelde effect te bestrijden met een extensieve interpretatie van de wettelijke definitie.

In het voorstel dient elke medewerker die klantcontact heeft vakbekwaam te zijn. Medewerkers die klanten adviseren dienen te beschikken over diploma's. Niet te verklaren is waarom een medewerker die een klant aanbeveelt om niets te doen dan wel aanbeveelt wel te handelen maar geen financieel product aanbeveelt, kennelijk aan minder zware eisen moet voldoen dan de medewerker die op basis van hetzelfde inventarisatie- en analyseproces tot de conclusie komt dat er wel een (specifiek) financieel product moet worden aanbevolen. De impact van de verschillende aanbevelingen kan -even- groot zijn.

Naar onze mening dient elke medewerker die een klant aanbevelingen doet over zijn financiële positie over voor die aanbevelingen relevante diploma's te beschikken. Het is daarbij van groot belang duidelijk onderscheid te maken tussen informeren en adviseren. Een medewerker die als onderdeel van de inventarisatiefase feitelijke informatie zoals salarisgegevens e.d. inzamelt moet gevrijwaard zijn van de diplomaplicht. De diplomaplicht wordt relevant zodra de daarin vastgelegde eisen qua kennis en vaardigheden noodzakelijk zijn om tot goede aanbevelingen aan de klant te komen. De consument moet er op kunnen vertrouwen dat aanbevelingen worden gedaan door een gediplomeerd medewerker.

Diplomaplicht slaat ook door

Daar waar de aanbevelingen van een medewerker geen of maar een beperkte impact hebben op de financiële positie van de klant, moet terughoudend worden omgegaan met een diplomaplicht. Zo is niet goed in te zien waarom voor het openen van een (spaar-)rekening een diploma vereist is. De regelgeving slaat hier naar onze mening door en leidt tot aanmerkelijk hogere kosten zonder dat de dienstverlening aan de klant op enigerlei wijze daarvan profiteert maar hij wel die kosten moet dragen.

Helderheid van de voorgestelde maatregelen

Het is in zijn algemeenheid de bedoeling dat een wet of regeling op zichzelf duidelijk is en zelfstandig alle belangrijke zaken die de wetgever voor ogen staan regelt. Wij vinden dat op een aantal punten te belangrijke zaken in de nota van toelichting of de financiële onderbouwing pas duidelijk worden. Zo is het vervallen van de geldigheid van een diploma indien een examen te vroeg wordt afgelegd feitelijk geregeld in de nota van toelichting. Ook het dynamische karakter van de eind- en toetstermen van de examens en de PE moet uit de context van regels en toelichting worden gehaald, terwijl die een uitermate belangrijk onderdeel van het bouwwerk is.

Wij bepleiten de voor de regeling essentiële onderdelen daarin tot uiting te laten komen en niet alleen op te nemen in de nota van toelichting.

Regeling permanente educatie ontbeert visie

Naar onze mening heeft, zeker in vergelijking met andere branches, de voorgestelde PE-regeling nog steeds teveel het karakter van het periodiek 'door een hoepeltje moeten springen'. De verplichte examinering is uitsluitend ingegeven vanuit de wens het gelijke kwaliteitsniveau van het PE-systeem te kunnen borgen. De bestaande klacht dat de PE een verplicht nummer is, verouderde onderwerpen behandelt en niet aansluit op de gevoelde behoefte aan vakontwikkeling zal niet verdwijnen. Het toetsen van professionals op kennis van feiten is een zeer beperkte opvatting van het begrip permanente educatie in het kader van een beroepsuitoefening. PE zou zich in onze visie vooral moeten richten op het uitwisselen van ervaring, bespreken van best practices en het verdiepen van vaardigheden.

Uitreiking nieuwe diploma's

Nadat het inhaalprogramma en de PE 2013-2015 is behaald, zullen de adviseurs een nieuw diploma ontvangen. Daartoe moet handmatig worden gecontroleerd of zij over een Wft-diploma of gelijkgesteld(e) diploma(s) beschikken met daarbij een ononderbroken reeks PE-certificaten. De inspanningen hiervoor zullen groot en kostbaar zijn en een gedegen voorbereiding vergen.

Om toekomstige complicaties te voorkomen wordt geadviseerd de regeling waarbij voor 1 oktober 2007 behaalde diploma's als gelijkgestelde diploma's kunnen worden ingebracht, af te schaffen.

Diplomaregister

De minister wil dat alle personen die vanaf 1 januari 2014 aan de nieuwe individuele vakbekwaamheidseisen voldoen, in een diplomaregister komen. Dit register is bedoeld voor werkgevers. Wordt dit een openbaar register en hoe gaat het dan met de bescherming van persoonsgegevens?

Is het een suggestie het register bij het CDFD onder te brengen nu zij via de centrale itembank straks over een sluitend diploma- en PE-register kan beschikken?

Centrale itembank

Hoewel de SEH de keuze voor een centrale itembank ook voor de module-examens niet onderbouwd acht, staat de keuze daarvoor wel vast. De SEH adviseert uiterst kritisch en terughoudend te zijn bij het erkennen van exameninstellingen. De inhoud van de itembank is een kostbaar bezit waarvan de integriteit in het belang van de waarde van de diploma's niet geschonden mag worden. Zonder de integriteit van wie dan ook in twijfel te trekken achten wij het verstandig alleen die partijen als exameninstelling te erkennen die geen enkel belang bij de uitslag van de examens hebben. Ook het voorkomen van het uitlekken van items in de toetsomgeving dient de hoogste prioriteit te hebben.

De module vermogen

Naar wij begrijpen is het het voornemen om in de module Vermogen, naast -delen van- het huidige Leven-diploma en het huidige Beleggen A, beleggingsobjecten op te nemen. Dit zou zijn ingegeven door de wens om adviseurs van die objecten, aan wie nu geen vakbekwaamheidseisen kunnen worden gesteld, onder de Wft te brengen. De SEH acht het buitengewoon onwenselijk om een grote groep adviseurs die niets met beleggingsobjecten van doen heeft, daarmee op te zadelen om een relatief kleine groep adviseurs te disciplineren. Niet alleen is het pure ballast, de onwenselijke uitkomst zou kunnen zijn dat die beleggingsobjecten in de hypotheekadviesing worden betrokken! SEH adviseert voor dit (Mifid)probleem een andere oplossing te zoeken en niet de Wft-adviseur daarmee te belasten.

Erkenning competenties

De SEH heeft in de afgelopen jaren tweemaal de PE besteed aan vaardigheden. Het zou voor SEH-adviseurs zeer ontmoedigend zijn als zij in het kader van de nieuwe eisen opnieuw daar mee bezig moeten zijn terwijl zij de opgedane vaardigheden dagelijks inzetten. De SEH bepleit een vorm van groeps-EVC mogelijk te maken die hun verworven competenties erkent. Gegeven de grote aantallen adviseurs en de beperkte capaciteit in de markt om vaardigheden te toetsen is dit een belangrijke bijdrage aan de haalbaarheid van de ambities. Dit zou in den brede moeten gelden voor organisaties die de laatste jaren veel geld en moeite hebben gestoken in het verhogen van de vakbekwaamheid van hun medewerkers boven het wettelijke niveau.

Artikel gewijze behandeling

Artikel 5

Hier ontbreekt een definitie van het begrip 'betalingsbeschermer'.

Artikelen 6 en 7

Kortheidshalve wordt hier verwezen naar de eerdere opmerkingen over de enge interpretatie van het begrip adviseren.

Artikel 10

Toelichting op het begrip 'gecombineerd met' is gewenst. Artikel 10 houdt in dat als er geen sprake is van het aanbevelen van een specifiek product ter zake waarvan de adviseur het diploma heeft, niet over de in dat artikel bij zijn diploma genoemde onderwerp mag worden geadviseerd. Indien in een revisiegesprek met een hypotheekklant bijvoorbeeld blijkt dat de hypotheek op orde is, maar een

opstalverzekering ontbreekt, mag een adviseur hypothecair krediet daar niet over adviseren. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Artikel 11

Lid 1

Uit de context en navraag bij het ministerie blijkt dat de eind- en toetstermen dynamisch zijn, dat wil zeggen dat zij op elk moment aan nieuwe ontwikkelingen kunnen worden aangepast. Wij veronderstellen dat de eind- en toetstermen gelijktijdig in de examens voor de modules als in de PE voor die modules wordt verwerkt. Wij juichen deze dynamisering toe onder voorwaarde dat er voorspelbare periodiciteit aan ten grondslag ligt.

De PE-examens worden op het niveau van het diploma afgenomen. Mag ervan worden uitgegaan dat, indien voor meerdere diploma's PE-examens worden afgelegd, identieke modules slechts eenmaal geëxamineerd worden?

Lid 2

Nu de eind- en toetstermen (E&T) een dynamisch karakter hebben gekregen, doet zich de vraag voor hoe ervoor gezorgd wordt dat alle adviseurs uiteindelijk op dezelfde eind- en toetstermen geëxamineerd worden. Anders kan nog steeds niet het kennisniveau van adviseurs gegarandeerd worden.

Indien ervan uitgegaan wordt dat de E&T eenmaal per jaar, op de jaar ultimo als nieuwe wetgeving bekend is, geactualiseerd worden, dan kent in het huidige voorstel een periode van drie jaar mogelijk vier verschillende PE-examens. Vindt er een cumulatie van E&T plaats in een periode? Gaan die E&T over de periodegrens heen? En zo ja, waarom is er eigenlijk een periodegrens en wordt de periode waarin een PE-examen gedaan kan worden niet begrensd in een periode vanaf 18 maanden na het laatste examen maar binnen 36 maanden? Hoe wordt geborgd dat bij elke kandidaat uiteindelijk dezelfde eind- en toetstermen worden geëxamineerd en geen duplicatie optreedt?

Waarom is gekozen voor een gebroken jaar? Het zal de duidelijkheid in de communicatie, de begrijpelijkheid voor de adviseur en de praktische invulling van de E&T (veelal wettelijke mutaties per jaarultimo) ten goede komen als gekozen wordt voor een PE-periode van 1 januari t/m 31 december, ongeacht de lengte in jaren.

Naar onze mening is de gekozen systematiek onpraktisch en geforceerd. Zo leidt de combinatie van 18/36 maanden en de 3-jaarsperiode soms tot een bizarre uitkomst. Iemand die op 1 juli 2015 een PE-examen aflegt moet het volgende PE-examen op 1 juli 2018 afleggen, geen dag eerder of later. Hoewel de 3-jaarsperiode tot een verlichting leidt, leidt die tegelijkertijd tot een onmogelijke opgave om een over de populatie evenwichtige verdeling van te examineren eind- en toetstermen te realiseren en tot een onoverzichtelijke planning voor adviseurs te komen. Dit geldt temeer waar adviseurs over meerdere diploma's beschikken.

Lid 3

Waarom wordt gekozen voor het vervallen van de geldigheid van het diploma en niet voor het ongeldig verklaren van het resultaat van het examen als binnen 18 maanden opnieuw examen wordt gedaan? Een adviseur die over verschillende diploma's beschikt zal binnen verschillende 'windows' zijn PE-examens moeten doen. Een vergissing is maar zo gemaakt en de straf daarop dus buitenproportioneel, want de houder van het diploma moet opnieuw het diploma halen. Doel is te voorkomen dat de kandidaat zijn diploma geldig houdt door examens met -vrijwel- gelijke eind- en toetstermen af te leggen. Een diploma kan dus alleen geldig gehouden worden door het afleggen van geldige PE-examens. Formuleer lid 3 zo, dat een te vroeg afgelegd examen geen invloed heeft op de geldigheid van een diploma. Als een nieuw examen wordt afgelegd tussen de voorgeschreven 18 en 36 maanden maar in dezelfde periode volgt immers ook geen sanctie.

In de toelichting staat dat de geldigheid van een diploma vervalt als een kandidaat het PE examen niet haalt. Wordt hier bedoeld als hij het bij de eerste keer niet haalt of niet haalt in de periode waarbinnen hij het examen moet doen? Ofwel, mag een kandidaat meerdere pogingen doen of maar één poging? Het laatste achten wij een veel te zware sanctie inhouden. Graag zien wij dat bepaald wordt dat iemand binnen de in lid 3 bepaalde grenzen het examen moet hebben gehaald.

Bovendien leidt het verlies van het diploma mogelijk tot arbeidsrechtelijke complicaties.

Zowel lid 2 als lid 3 leiden tot ongewenste uitkomsten en bereiken niet dat wat wordt beoogd. Hieronder is een alternatief uitgewerkt gebaseerd op een PE-periode van twee jaar met jaarlijkse update van de E&T. Dit kan natuurlijk ook in een driejaarlijkse cyclus worden gedaan, maar de vraag is of dan de omvang van de E&T niet te groot wordt, zeker als er voor meerdere diploma's PE moet worden gedaan.

Alternatief voor PE-gebouw

	E&T 2	E&T 2	E&T 4	E&T 4
E&T 1	E&T 1	E&T 3	E&T 3	E&T 5
2015	2016	2017	2018	

2019

- Jaarlijks per 1 januari nieuwe E&T die twee jaar geldig blijven
- Eens per 2 jaar PE-examen doen.
- Na 2015 bestaat PE-examen altijd uit twee sets van E&T
- 1^e PE in 2015 of 2016, volgend PE-jaar is PE-jaar + 2: 2015 + 2 = 2017 of 2016 + 2 = 2018 etc
- Indien niet in het individueel bepaalde PE-jaar met goed gevolg een examen is afgelegd vervalt de geldigheid van het diploma.

Over het nut van het afleggen van een eed kan verschillend gedacht worden. Wellicht draagt het bij aan de bewustwording van de plaats en taak van de financieel adviseur in de maatschappij. Kern van de eed is dat het belang van de klant centraal gesteld moet worden. Als daarop een eed afgelegd moet worden mag verondersteld worden dat er een enigszins objectieverbaar klantbelang bestaat. Als dat niet bestaat, dan dient er voldoende ruimte te zijn om daar zelf, gemotiveerd invulling aan te geven.

Gewaakt moet worden voor de situatie dat het klantbelang vooral bepaald wordt door -de verwachting die men heeft van de- mening van de toezichthouder daarover, en niet door de individuele positie van de klant. Dat leidt onvermijdelijk tot een vershraling van de dienstverlening.

Een voorbeeld dat aangeeft dat het centraal stellen van het klantbelang, zonder dat dat belang voldoende te objectiveren is, tot -achteraf- onnodige beperking van de dienstverlening leidt is de recente commotie rond tweeverdieners met lage inkomens.

Meer in het algemeen geldt dit voor explain-hypotheek. Het centraal stellen van de klant met al zijn bijzonderheden zou tot meer explain-hypotheek moeten leiden. De toezichthouder heeft echter aangegeven het aantal explain-hypotheek te willen maximeren op 5%, iets wat zich ook voltrekt. Met andere woorden, 95% van de hypotheekgevers wordt in het comply-corset gedrukt uit angst voor boetes en imago, niet omdat dat corset bij al die klanten past. Zo er al een eed moet worden ingevoerd zou die meer evenwichtig moeten zien op een integere beroepsuitoefening in het algemeen dan gekoppeld te worden aan het niet of lastig objectieveerbare klantbelang.

Met vriendelijke groeten,
Stichting Erkend Hypotheekadviseur

Mr Bart C. de Nie
Directeur